

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

3. Idem probatur. Tertio ex contrario, hoc est, ex peccatis quae ex simili delectatione terrena, tanquam ex causa proficisci tradit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Vide lib. 1. de pura nat. a. 5. usque ad 10.

In Psal. 85.

aut legis aut operis boni, aut recte facti, quæ apud Augustinum in idem redeunt, qui plura volet videat ea quæ in capite superiori, & in alijs nonnullis diximus. Sed quid opus pluribus? Illud DELECTATIONIS cælestis adjutorium tam est in hac mortali vita necessarium, ut nisi istud operibus nostris Deus aspergeret, deficeremus in via, qua ad Patriam tendimus: si nulla INCUNDTAS, deficiamus, si plena securitas male exultamus, Ergo & INCUNDTATEM aspergat, & timorem incutiat, ut de DULCEDINE INCUNDTATIS perdat nos ad sedem securitatis. Tanta est etiam efficacia, ut cujus mens eo inebriata, Deo miserante fuerit, præter hoc ipso terrenorum omnium quibus immergimur ac tentamur

oblivionem, & per omnes temporales prosperitates atque adversitates rapit eum ad ipsam domum Dei: Gustemus saltem, inquit sanctus Doctor. quam suavis est Dominus, qui dedit nobis pignus Spiritum, in quo sentiamus eius DULCEDINEM, & desideremus ipsum vita fontem, ubi sobria ebrietate mundemur & irrigemur. sicut lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, & dat fructum, bonorum operum, in tempore suo. Inebriabuntur enim ab ubertate domus tua &c. Talis ebrietas non evertit mentem, sed tamen rapit sursum, & oblivionem præstat omnium terrenorum. Qua de re plura dici possent nisi ex istis quæ adduximus illius adjutorij natura & potestas & necessitas ad omne bonorum operum genus satis perciperetur.

lib. de agn. necl. christian. cap. 29.

CAPVT TERTIVM.

Idem probatur.

Tertio ex contrario, hoc est, ex peccatis quæ ex simili delectatione terrenâ, tanquam ex causa proficisci tradit.

MANICHÆI

TERTIO delectationem istam cælestem esse veram ex Augustini sensu medicinalis gratiæ adjutorium, quod Deus ad justitiam operandam voluntati tribuit, ex eo demonstrari potest, quia similiter docet, delectationem terrenam esse causam cur ab Adami posteris justitia deferatur ac deferendo peccetur. Cum enim peccatum & recte factum omnino contraria sint, hoc ipso quo docet ita peccata perpetrari, ut voluntas terrenâ quâdam delectatione præcedente præparetur & impellatur, lectoribus intelligendum relinquit, id quod toties de cælesti delectatione atque suavitate ad justitiam operandam conferente tradit, ex generali quâdam & arcana ratione ad voluntatem tam sublimibus operibus præparandam, multo magis esse necessarium, ut eo tanquam adjutorio sancti Spiritus adjuncta & elevata, & concupiscentiarum suarum visco expedita, in operationes cælo dignas prorumpere & evolare possit.

A muliere, & viro. Quod uberius declarat. Quid vero absolutius quam id quod adversus eundem Manichæos cum Fausto eorum Corypico disputans, docet: Quapropter homini alio serviens Idei servienti Deo refrenat omnes mortales DELECTATIONES & eas coercet ad naturalem modum meliora inferioribus ordinata dilectione præponens. SI ENIM NIHIL DELECTARET ILICITUM, NEMO PECCARET. Peccat ergo qui DELECTATIONEM illicitam relaxat potius quam refranat. Ad quam doctrinam tam generaliter pronuntiata passim in omnibus operibus suis respicit; ut quando dicit contra Secundinum qui putabat malam esse creaturam cupis dilectione peccatur: Quæro quid allicit animam confessionem, an irruat illa castitatem & propter ea consentire dicatur, quia eius aliquid DELECTATIONE moveatur ad fruendum. Et quando contra Donatistas ex persona peccantium generaliter promit: Quid aliud sermoni veritati tuæ sitisque respondent unnes flagitiosi & facinorosi homines, luxuriosi &c. Quid aliud respondent cum eos veritas arguit, nisi hoc volo, hoc me DELECTAT? Vbi posterioris prioris ratio est delectatio voluntatis, quia ut ante dixit, si nihil delectaret illicitum, nemo peccaret. Et quando in questionibus octoginta tribus dicit, quod sub lege vincimur, sub gratia vero iam non vincimur DELECTATIONE consuetudinis seu cupiditatis malo. Nam ante gratiam ideo non implebatur lex, quia ipse, inquit, iustitia nondum erat charitas qua dilectione teneret interiora mentis ne ad peccatum DELECTATIONE rerum temporalium traheretur. Et quando contra Pelagianos ad Bonifacium scribit: Libertum arbitrium usque adeo in peccatore non perijt, ut per illud nisi peccent, maxime omnes qui cum DELECTATIONE peccant,

Lib. 2. de gen. contra Manich. cap. 14.

Lib. 1. de agn. necl. christian. cap. 29.

lib. contra Secundin. cap. 16.

lib. 2. de sup. 1. 10.

lib. 83. 2. q. 66.

lib. 1. ad Bonifacium. cap. 14.

Hanc igitur delectationem peccatorum antecedere & ex illa proficisci quod ab hominibus peccatur non uno loco sanctus Augustinus profitetur. Quid enim apertius dici potest, quam id quod contra Manichæos de ordine quo peccavit Adam tradit, nempe per mulierem veluti nos per tentationem qua tentamur: Sed tamen, inquit, per mulierem diabolus perverſitatis persuasor decipit: non enim etiam ratio nostra deducta ad confessionem peccati potest, nisi cum DELECTATIO mota fuerit in illa parte animi, quo debet obtemperare rationi tanquam rectori viro. Etiam nunc in unoquoque nostrum nihil aliud agitur, cum ad peccatum quisque delabitur, quam tunc actum est in illis tribus serpente,

peccant, & amore peccati hoc eis placet quod eis liber. Quod iterum iterumque inculcat paulo post: In malo, hoc est, ad mala agendum, liberum habet arbitrium cui delectationem malitie, vel occultus vel manifestus deceptor inseruit, vel sibi ipse persuasit &c. Sed hac voluntas que libera est in malo, quia DELECTATUR malo, ideo libera in bonis non est, hoc est, ad bene agendum, quia libera non est, per similem videlicet iustitie delectationem. Vbi quod primo loco dicit, maxime propter ignorantia peccata adjectum est, in quibus homo non videtur delectari rebus quas ignoranter appetendo, peccat, quamvis & illa ipsa peccata, occultiori alia delectatione committantur. Et quando in Psalmis ad populum dicit: Noceat tibi (malis) saltem vel exemplo, quia vivit tecum, & ad quod agit invitatur. Nonne cum eum vides forte in illis foribus prosperari duceri talem delectatione satiorum? Et si non consentis, saltem invenisti quod expugnes. Et quando in alium Psalmum expressius loquens ait: Quando (in futura vita) nihil erit quod ex carnis labe solliciter, non solum nihil cui consentiamus, sed nihil quod suggeratur ex carne. Etenim modo fratres mei, quanta illicita delectationis animum tangunt, quamvis eis non consentiamus, ut membra nostra iniquitate serviant in iniquitati; tamen vel DELECTARI talibus, etsi non consentis, nonnumquam est peccata committas. Et quando in Tractatibus in Iohannem scribit: DELECTAVIT quod malum est, consentisti, peccasti. Consensus illa occidit te &c.

Et ut pluribus congerendis superfedeam quibus Augustini scripta passim referuntur sunt, unicaque sententia absolutissima rem absolvam, quando in Sermone sexto de verbis Apollonii regulam figit: QVICQVID EST PECCATORVM IN DICTIS, IN FACTIS, IN COGITATIONIBVS NON EXORIVNTVR NISI EX MALA CVPIDITATE, NON EXORIVNTVR NISI EX ILICITA DELECTATIONE. Ex istis testimonijs tam dense sparsis in Augustino, manifestissimum esse puto, nullum peccatum fieri ab hominibus, quin voluntas, quamvis per seipsam ad peccandum prompta sit, quaedam delectatione prius titillante & proripiente provocetur, ut ita quodam quasi diaboli adiutorio, ut ita loquar, impulsu ad ruinam pertrahatur: nec illud ipsum ex alio capite iuxta doctrinam sancti Doctoris fuit, quam quod apud ipsum principium est certissimum, nulla post Adami ruinam peccata nisi penalia, hoc est, vel ignorantia fallente, vel concupiscentia cui consentimus vincente perpetrari. Quod nos alio in loco uberius declaravimus. Quid ergo mirum & non potius maxime naturis rerum consentaneum, si vicissim infirmitas voluntatis, per peccatum temerata ad opera nature vires superantia, simili delectationis caelestis adiutorio ad consentiendum, volendum, faciendumque sublevetur? Quod liquidius ex istarum duarum delectationum colluctatione, quam saepe tangit Augustinus percipi poterit.

Serm. 6. de verb. Apoll. cap. 1.

vide lib. 2. de statu pure nature c. 27. & 28.

CAPVT QVARTVM.

Idem demonstratur.

Quarto ex lucta duarum delectationum terrenae ac caelestis, quarum Postrema nisi vicerit, peccatur.

QVARTO itaque demonstrari potest, suavitatem illam caelestem esse verum illud Christi adiutorium quo iuvamur ad non peccandum, recteque faciendum, quia creberrime docet Augustinus, quamdiu in hac vita mortali vivimus, esse in homine luctam quandam duarum delectationum, noxiae & beneficae, terrenae atque caelestis; quarum utralibet vicerit animum secum consentientem ac primum trahi. Tunc vero hominem a peccato liberari & opus bonum effici, cum caelestis illa suavitatis de caelo venerit atque adversariam suam superaverit. Hoc enim perspicue docet in libro de continentia, cum ordinem tridit, quo homo ex profundo peccati emergit, ut gratiam accipiat & iustitiam operetur. Si autem lex factum pravitateorem, tanquam ad hoc gravius vulneratum ut desideret medicinam, tanquam pedagogus perducit AD GRATIAM CONTRA SVAVITATEM NOXIAM

qua vincebat concupiscentia, Dominus dat SVAVITATEM BENEFICAM, qua DELECTETVR AMPLIVS continentia, & terra nostra det fructum suum quo pascitur miles, qui dovelat Deo iuvante peccatum. Quod & inferius indicat quando adjicit: Bonum fit cum id quod male libet VINCENTE BONA DELECTATIONE non fit. Et in Psalmum trigessimum-quintum. Antequam hoc fiat (immortalitas) est DELECTATIO iniquitatis in corpore, sed maior est DELECTATIO VOLVPTATIS verbi, sapientia, praecepti Dei. Vince peccatum & VOLVPTATEM eius. Et in Psalmum septuagesimum-quintum: Indicitur tibi quedam nova vita, & tu verus es. Novitatis GAUDIO suspendens vetustatis onere praevariaris. Quod statim exponit; quia non desunt suggestiones & DELECTATIONES mala: sed ex eo, quod mente iungens Deo, hoc est, ex eo quod novitatis gaudio suspendens, vincis quod in te non vult sequi te.

S 2

Et in

LA de Com. tract. 7. 3.